

RAPORT DE MONITORIZARE A AGENDEI LEGISLATIVE DE BUSINESS 2010

Agenda Națională de Business reprezintă o platformă comună a circa 30 de asociații de business, întrunind peste 55% din toate asociațiile existente în Republica Moldova. Asociațiile de Business care au sprijinit lansarea acestui proces analizează problemele mediului de afaceri și formulează soluții și politici pentru a le putea rezolva.

În Republica Moldova, procesul de consolidare și promovare a Agendei Naționale de Business a fost facilitat de Institutul pentru Dezvoltare și Inițiative Sociale „Viitorul”, cu sprijinul CIPE (Centrul Internațional pentru Antreprenoriatul Privat, SUA).

Ca un instrument necesar pentru crearea unui mediu favorabil de afaceri în Republica Moldova a fost elaborată Agenda Legislativă de Business, compusă din propunerile asociațiilor de întreprinzători, propuneri ce vizează ameliorarea administrării fiscale și a procedurilor de export-import.

1. Scopul monitorizării constă în consolidarea capacităților asociațiilor de afaceri pentru crearea unui mediu competitiv și atractiv de business în Republica Moldova.

2. Obiectul monitorizării îl constituie inițiativele legislative înaintate de către partenerii noștri prin intermediul platformei oferite de către Agenda Națională de Business și proiectele de lege afișate de către ministerele de resort pe pagina lor web, precum și proiectele de lege votate de Parlament în prima lectură și aprobate.

Mecanismul de monitorizare a modificărilor legislative propuse de către partenerii Agendei Naționale de Business se axează pe următoarele etape:

1. Accesarea site-urilor Guvernului și a Parlamentului.

Acest lucru este posibil datorită legii cu privire la transparența în procesul decizional, care prevede că instituțiile statului sunt obligate să publice proiectele de lege pe pagina lor web. De asemenea, Parlamentul este obligat să publice proiectele de lege intrate, votate în prima lectură și adoptate.

2. Consultarea asociațiilor de business, parteneri ale Agendei Naționale de Business, care facilitează procesul de acumulare și analiză a informației privind obiectul monitorizării.

3. Monitorizarea se bazează pe următoarele criterii:

- accesibilitatea informației oferită de către instituțiile publice (conform legii cu privire la transparența în procesul decizional)
- concordanța prevederilor legislative cu doleanțele asociațiilor de business și cu scopurile acestor acte normative, expuse în notele informative.

4. Monitorizarea are un caracter sistematic, ca rezultat fiind întocmite rapoarte analitice și informaționale.

CONCLUZII PRIVIND PROCESUL DE MONITORIZARE:

1. Realitățile economice și politice din RM în perioada de referință erau de așa natură încât presupuneau o deschidere fără precedent față de business din partea guvernanților. Totuși viteza cu care au fost operate reformele necesare pentru o ameliorare a activității mediului de afaceri ar putea fi îmbunătățită. De asemenea, rezultatele care au fost înregistrate poartă un caracter multi-vectorial, fără ca să putem nota niște schimbări tranșante (ex. cu majorarea plafonului de înregistrare obligatorie ca plătitor de TVA și menținerea unui plafon pentru înregistrarea benevolă).

În perioada de referință, au fost identificate un anumit număr de acte normative¹ adoptate de către Guvernul și Parlamentul RM, dar și de proiecte de acte normative. În cifre, numărul de proiecte legislative este de 4 (3 proiecte de lege și un proiect de HG), numărul actelor normative aprobate este de 9 (7 legi și 2 HG) și un act normativ a fost abrogat (HG), din cele peste 30 de inițiative legislative înaintate Guvernului și Parlamentului RM.

2. O altă concluzie importantă ține de nerespectarea întocmai a legii cu privire la transparența în procesul decizional. Deși conform acestei legi Parlamentul este obligat să publice pe pagina sa web oficială toate actele normative propuse, adoptate în prima lectură și lectură finală, de la sfârșitul lunii mai a anului 2010 acest lucru a purtat un caracter episodic, iar în ultimele luni până când Parlamentul a fost dizolvat această lege în genere nu a fost respectată. Ministerele au înregistrat rezultate mai bune la acest capitol, publicând mai des pe paginile lor oficiale proiectele propuse spre aprobare.

Legea cu privire la transparența în procesul decizional nu conține un mecanism de obligare a autorităților publice de consultare a părților interesate și de publicare a proiectelor de acte normative, ceea ce îi conferă un caracter mai mult declarativ, adică legea există, însă o modalitate de monitorizare adecvată nu.

3. Faptul că proiectele de acte normative sunt publicate pe site-uri răzlețe presupune un efort substanțial din partea asociațiilor interesate, pentru consultarea acestor proiecte, ceea ce înseamnă timp mai mult și oameni în plus.

¹ Noțiunea de act normativ este folosită în sensul în care ea înglobă legea și actele subordonate legii.

PROPUNERI:

- Intensificarea raporturilor de colaborare cu reprezentanții mediului de business și a eforturilor depuse în vederea ameliorării climatului de afaceri.

- Promovarea unor reforme ce poartă un caracter tranșant și neechivoc.

- Modificarea legii cu privire la transparența în procesul decizional, crearea unui mecanism de obligare a tuturor autorităților publice de consultare a părților interesate și de publicare a proiectelor de acte normative.

- Ar fi utile anumite ameliorări tehnice ale paginilor web oficiale ale autorităților publice.
- Pagina web a Parlamentului RM trebuie să fie accesibilă instantaneu și să conțină toate modificările ce au intervenit.

- Crearea unui sistem unic între toate ministerele și Parlamentul RM pentru plasarea proiectelor legislative, care ar asigura unitatea și continuitatea procesului legislativ și ar înlesni modalitatea de monitorizare a traseului actului normativ în cauză.

RAPORT DE MONITORIZARE A AGENDEI LEGISLATIVE DE BUSINESS DIN MOLDOVA
2010

Direcțiile prioritare ale ANB 2010	Modificările survenite	Comentarii
Anularea barierelor administrative, care creează premise pentru concurența neloială la importul mărfurilor	A fost abrogată <i>Hotărârea Guvernului nr.1363 din 29.11.2009 "Cu privire la modalitatea eliberării autorizațiilor pentru importul unor produse", având ca scop demonopolizarea importului de carne și produse din carne, precum și luând în considerație ritmul de dezvoltare a sectoarelor de producere a cărnii, de volumul și calitatea producției autohtone și de necesitatea echilibrării prețurilor de comercializare</i>	
Eliminarea interdicțiilor neoficiale la efectuarea exportului de struguri și a limitărilor neoficiale la exportul producției viticole în vrac.	<i>Legea nr. 31-XVIII din 07.10.2009, care modifică Legea nr. 57-XVI din 10.03.2006 a viei și vinului, ce prevede eliminarea restricțiilor la exportul distilatelor de vin, divinuri și cupajelor de vin în vrac</i>	
Oferirea posibilității companiilor de a se înregistra ca plătitor de TVA imediat după înregistrare, fără condiții de plafonare	<u>Lege pentru modificarea și completarea Codului fiscal nr.1163-XIII din 24 aprilie 1997 (nr. 194, 15.07.2010)</u> Modificările adoptate în acest proiect de lege au fost impuse de necesitățile pe care le resimt agenții economici mici și mijlocii în activitatea lor. Astfel, a fost redusă dublu limita de înregistrare benevolă ca plătitor de TVA de la 100000 lei la 50000 lei pentru orașe și municipiul Comrat și a fost dublată limita de înregistrare obligatorie de la 300000 lei la 600000 lei.	<i>Antreprenorii au cerut ca să fie scoasă limita de 100000 lei pentru înregistrarea benevolă ca plătitor de TVA, fapt care ar fi adus mai multe beneficii. Această limită a fost doar micșorată, ceea ce doar parțial corespunde cu cele propuse de asociațiile de business, impactul măsurii fiind unul difuz.</i>

	<p>Agenții economici înregistrați în sate (comune) se pot înregistra ca plătitori de TVA de la 1 leu, astfel apare o anumită discrepantă între aceste două categorii de antreprenori.</p>	
<p>Excluderea categorică a discreției birocrăției de stat de a impune sancțiuni exagerate în raport cu businessul privat, renunțarea la aplicarea de sancțiuni atunci când nu se confirmă existența unor prejudicii aduse statului</p>	<p><i>1. Lege pentru modificarea și completarea unor acte legislative nr. 108-XVIII din 17.12.2009, Monitorul Oficial nr.193-196/609 din 29.12.2009</i></p> <p>A fost modificat articolul 260, (2¹), care prevede că la prezentarea dării de seamă corectate, contribuabilului nu i se aplică amendă în cazul în care nu este prejudiciat bugetul.</p> <p><i>2. Legea pentru modificarea articolului 10 din Legea nr.845-XII din 3 ianuarie 1992 cu privire la antreprenoriat și întreprinderi nr. 110 din 04.06.2010, Monitorul Oficial nr.103-104/307 din 22.06.2010.</i></p> <p>Prevederile stipulate în punctul 5, articolul 10 din Legea cu privire la antreprenoriat și întreprinderi și anume restricțiile de 1000 de lei pentru fiecare tranzacție și achitățile la o sumă mai mare de 10000 de lei lunar în numerar pentru impozitele și taxele administrate de Serviciul Vamal s-au dovedit a fi un impediment în desfășurarea afacerilor. Prin urmare, organizațiile și întreprinderile din țară întâmpinau o adevărată barieră în extinderea și dezvoltarea activității comerciale.</p>	<p><i>Se cere o ajustare a art. 260, alineatul 2 al CF cu același art., alineatul (2¹), în sensul că amenda de 100 de lei pentru fiecare informație neautentică din darea de seamă fiscală să fie percepută doar în cazul unui prejudiciu adus la buget.</i></p>

<p>Neaplicarea taxelor locale, taxelor pentru folosirea drumurilor de către autovehiculele a căror masă totală, sarcină pe osie sau ale căror gabarite depășesc limitele admise și taxa pentru transportatorii străini pentru emisiile de poluanți, instituite transportatorilor internaționali la trecerea frontierei cu Republica Moldova</p>	<p>1. <i>Proiectul de lege 2422</i>, care propune modificarea Codului fiscal, în ceea ce privește cotele taxelor pentru folosirea drumurilor de către autovehiculele a căror masă totală, sarcină pe osie sau ale căror gabarite depășesc limitele admise, care sunt majorate față de cele stabilite pentru transportatorii autohtoni de 8 ori. Cea de a doua modificare ține de articolul 8, capitolul II al Legii 1540 privind poluarea mediului, care scoate taxa pentru transportatorii străini pentru emisiile de poluanți, a cărei mărime este prevăzută în anexa 4 și care variază în funcție de vehicul.</p> <p>Anularea acestei taxe este una din cerințele înaintate de către Ucraina în Protocolul ședinței Comisiei mixte moldo-ucrainene, iar dacă problema nu se soluționează, partea ucraineană va suspenda 10 mii de autorizații pentru transportul auto, care vor fi eliberate părții moldave în condiția anulării restricțiilor existente.</p> <p>A treia modificare propusă se referă la Codul fiscal, capitolul VII „Taxele locale”. Operatorii de transport din Ucraina și România au solicitat anularea taxelor locale care nu se aplică transportatorilor din Republica Moldova pe teritoriul statelor menționate, în conformitate cu prevederile acordurilor bilaterale.</p> <p>2. <i>Hotărâre pentru modificarea și completarea Regulamentului cu privire la autorizarea, controlul și efectuarea pe</i></p>	<p><i>Se cere adoptarea imediată a acestui proiect de lege, pentru a evita introducerea unor sancțiuni pentru transportatorii autohtoni de către statele vecine.</i></p>
--	---	--

	<p><i>drumurile publice a transporturilor cu greutate și/sau gabarite ce depășesc limitele admise nr. 979 din 19.10.2010, Monitorul Oficial nr.210/1090 din 26.10.2010. Aceasta hotărâre de Guvern armonizează prevederile naționale ce reglementează tranzitarea sau intrarea transportului agabaritic în Republica Moldova. Până la modificările operate, taxele achitate de către transportatorii străini erau cu mult mai mari decât cele achitate de transportorii autohtoni. Acest fapt periclita relațiile noastre cu statele vecine.</i></p>	
<p>Anularea aplicării noțiunii de „preturi indicative” de către inspectorii vamali, care contravine actualului Cod Vamal</p>	<p><i>Proiect de lege 1802, cu privire la modificarea și completarea Legii nr. 1380-XIII din 20 noiembrie 1997 cu privire la tariful vamal.</i></p> <p><i>Acest proiect va permite agenților economici să conteste actele birourilor vamale direct în instanța de judecată.</i></p> <p><i>De asemenea, autoritățile vamale vor fi obligate să-și întocmească decizia de determinare a valorii în vamă într-un mod clar stabilit și s-o pună la dispoziția declarantului. Iar în cazul anulării deciziei de către instanța de judecată – să restituie declarantului impozitele și taxele supra-plătite, în termenul stabilit.</i></p>	<p><i>Aceste modificări legislative nu vor avea impactul și efectul scontat atât timp cât vameșii vor avea niște ordine interne pentru a aplica preturi indicative, cu lista acestora.</i></p>
<p>Eficientizarea actului de justiție, reducerea termenului procesului judiciar și a executării hotărârilor judecătorești</p>	<p><i>Pe parcursul la 2010 au avut loc mai multe modificări ale Codului de executare al Republicii Moldova nr. 443-XV din 24.12.2004, menite să îmbunătățească executarea hotărârilor instanțelor de</i></p>	<p><i>Reformarea sistemului judecătoresc este una din prioritățile actualei guvernări, însă această reformă va rămâne lipsită de valoare atât timp cât organele de control ale statului (serviciul vamal,</i></p>

	judecată, așa cum ar fi de exemplu crearea executorilor privați, care sunt motivați financiar să execute aceste hotărâri.	<i>inspectoratul fiscal, procuratura etc.) vor continua practica de "hărțuire" a agentului economic. O reformă a acestor instituții ar fi poate chiar mai importantă pentru dezvoltarea business-ului autohton, decât reforma instituțiilor judecătorești.</i>
Eficientizarea relațiilor dintre diverse agenții și instituții ale statului în raport cu businessul privat	<p>1. <i>Lege cu privire la modificarea capitolului VI din Legea viei și vinului nr.57-XVI din 10 martie 2006, nr. 170 din 09.07.2010, Monitorul Oficial nr.124-125/398 din 20.07.2010.</i></p> <p>Astfel, era necesară desființarea Fondului pentru susținerea înființării plantațiilor viticole și excluderea din art. 31 al Legii viei și vinului a prevederilor ce țin de taxa și fondul nominalizat, ceea ce va permite o reducere din povara fiscală pe care o suportă în prezent întreprinderile din domeniul vitivinicol.</p> <p>Prevederile actuale ale Legii viei și vinului sunt de asemenea în concordanță și cu Legea bugetului de stat pentru anul 2010 nr. 133-XVIII din 23.12.2009</p> <p>2. <i>Proiectul de lege 1714 pentru modificarea unor acte legislative, scopul căruia este de a exclude din cadrul legal sancțiunile care se dublează în mai multe legi, acestea actualmente fiind aplicate concomitent de către organele de control pentru una și aceeași încălcare a legii și anume în cazul repatrierii de mijloace bănești, mărfuri și servicii provenite din tranzacțiile economice</i></p>	

	<p>externe.</p> <p>3. <i>Lege pentru modificarea și completarea unor acte legislative nr. 127 din 18.06.2010, Monitorul Oficial nr.155-158/543 din 03.09.2010, care la articolul 2 introduce noțiunea “principiul ghișeului unic”.</i></p> <p>4. <i>Proiectul Hotărârii Guvernului cu privire la modificarea, completarea și abrogarea unor hotărâri ale Guvernului, întru executarea Hotărârii Guvernului nr. 294 din 17.03.98 cu privire la executarea Decretului Președintelui Republicii Moldova nr. 406-II din 23 decembrie 1997.</i></p> <p>Proiectul în cauză își propune o diminuare a cheltuielilor suportate de un agent economic pentru procurarea unei blanchete de factură fiscală și o asigurare cu aceste documente în mod continuu.</p>	
Simplificarea procedurii de restituire a taxei pe valoarea adăugată și reducerea termenului de rambursare a TVA-ului	<p><i>Hotărâre pentru aprobarea Regulamentului privind restituirea taxei pe valoarea adăugată, elaborat întru executarea prevederilor art.101(5) din Titlul III al Codului fiscal, aprobat la ședința de Guvern din 28.10.2010</i></p>	